

מ"ת 5029/08/14 - ד ש ד נגד מדינת ישראל, משטרת ישראל, תביעות חיפה

בית משפט השלום בחיפה

מ"ת 5029-08-14 מדינת ישראל נ' ד
תיק חיצוני:

בפני כב' השופט אורי גולדקורן
המבקש
נגד
המשיבה
ד ש ד ע"י ב"כ עו"ד מארק רוזן
מדינת ישראל - משטרת ישראל, תביעות חיפה ע"י ב"כ עו"ד
ערן שמיר

החלטה בבקשה לעיון בחומרי חקירה

1. ביום 6.8.2014 הוגש כתב אישום נגד המבקש, בתיק 5010-08-14, בו הואשם בביצוע עבירת איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). תמצית פרק העובדות שבכתב האישום הינה כדלקמן: בתאריכים 3.8.2014 ו-4.8.2014 בדירה בחיפה בה התגורר המבקש ואשתו (להלן: המתלוננת), התגלע ביניהם ויכוח סביב סוגיית הטיפול בילדם המשותף. במהלך הוויכוח איים המבקש על המתלוננת ואמר לה:

"הפעם אני אזיין את אמא שלך... בא נראה אם הוא יעזור לך... הפעם לגהינום, לקבר אני שולח אותך, יא בת של שרמוטה... יא מזדיינת בתחת... את הזבל תביאי אותו... אני נותן לו שתי כאפות... אני יזיין אותו...", "...נשיקה זה לא בגידה... הוא יזיין אותך, אני יזיין אותו... תביאי אותו, לא צריך שתביאי אותו, אני אבוא אליו, תגידי לו שיחכה לי, למה אם לא אני יזיין אותו... עכשיו יש לו חשבון ארוך איתי...", "...את לא תגיעי לבר מצווה, אם תגיעי זה יהיה על כיסא גלגלים, נכה... אוטובוס ידרוס אותך, יא בת שרמוטה...", "...יא בת של זונה... אני אראה לך מה עשיתי, אני אראה לך, יא חתיכת זונה...", "לכי יא מזדיינת... אני אזיין אותך כל עוד את איתי בבית... לכי תתלונני שאנסתי אותך...", "אני בן של זונה... אני אבוא לגרנד קניון, אני אעשה לך שם פדיחות ליד כולם... יפטרו אותך מהעבודה... כל יום אני אעשה לך ככה ובואי נראה אם תצליחי לעבוד... כל יום תהיה לך הפתעה ממני..."

2. ביום 23.2.2015 הגיש המבקש, באמצעות בא-כוחו, בקשה להורות למשיבה לאפשר לו עיון והעתקה במסמכים הבאים:

(א) תמלול השיחות שתועדו בין המתלוננת לבינו - נטען כי תוכן השיחות נערך בכתב יד כמוצג ל' ברשימת חומרי החקירה;

(ב) העתק תיק החקירה (פל"א 89585/2014) בתלונת המתלוננת נגדו בגין תקיפה סתם ביום 23.2.2014, אשר נסגר ביום 19.5.2014 מחוסר ראיות.

(ג) מספר ההליך בו הוגש כתב אישום נגד המתלוננת בגין תלונות הנאשם נגדה.

בבקשה נטען כי החומר המבוקש הינו "חומר חקירה", כמובנו בסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], התשל"ב-1972 (להלן: החסד"פ), מאחר והוא עומד במבחן הרלוונטיות. נטען כי תמלול הקלטות והעברתו לסניגור הינו דרישה המתחייבת על-פי הפסיקה, וכי הוא נועד להקל על קיום הדיון בבית המשפט תוך היעזרות בהפניה לאזכורים בתמלול. באשר להעתק תיק חקירה וציון מספר ההליך, נטען כי הם נועדו לקעקע את מהימנות המתלוננת ולחשוף את המניע העומד מאחורי הגשת תלונתה שהובילה להגשת כתב האישום הנוכחי, ולסייע למבקש לבסס טענת "הגנה מן הצדק".

3. בתשובתה התנגדה המשיבה לבקשה, מהטעמים הבאים:

באשר לתמלול - נטען כי קיים ברשות המבקש תמלול השיחות שנערך בכתב ידו של החוקר;

באשר להעתק תיק החקירה - הוצע כי התיק יובא לעיון בית המשפט, אשר יכריע אם מדובר בחומר חקירה רלוונטי. נטען כי אין בתיק ממצא כלשהו המלמד על אמינות המתלוננת או המעיד כי בדתה תלונה נגד המבקש.

באשר לציון מספר הליך - נטען כי לא הוגש כתב אישום נגד המתלוננת בגין תלונות הנאשם ואין כל תיק פתוח בעניין תלונות שהגיש נגדה המבקש.

4. בתשובת המבקש לתשובת המשיבה צוין כי התמלול בכתב יד איננו קריא ואינו כולל הפרדה בין הדוברים השונים; וכי העתק תיק החקירה, ובמיוחד דו"ח העימות בינו לבין המתלוננת, דרוש לצורך קעקוע אמינות המתלוננת, וכידוע "אין חקר לתבונת סניגור".

"חומר חקירה" - כללי

5. סעיף 74(ב) לחסד"פ קובע כי נאשם רשאי לבקש מבית המשפט להורות לתובע להתיר לו לעיין בחומר שהוא, לטענתו, "חומר חקירה" ולא הועמד לעיונו. סעיף 74(ג) קובע, בין השאר, כי בקשה כזו תידון לפני שופט אחד, וסעיף 74(ד) קובע כי בעת הדיון בבקשה יעמיד התובע את החומר שבמחלוקת לעיונו של בית המשפט בלבד. בבג"צ 9264/04 מדינת ישראל נגד בית משפט השלום בירושלים פ"ד ס (1) 360 (2005) הובהר כי סעיפים אלו קובעים מנגנון ביקורת שיפוטית על החלטת תביעה שלא למסור חומר שלטענת הנאשם הינו "חומר חקירה":

"מנגנון זה נקבע כדי להגן על זכות היסוד של הנאשם למשפט הוגן, ובהתחשב בכך

שגם כאשר התביעה ממלאת את המוטל עליה במיומנות ובהגינות, ... אין לאלץ את ההגנה לסמוך באופן מוחלט על יכולתה של התביעה להעריך את הפוטנציאל שטומן בחובו החומר מבחינתה של ההגנה" במסגרת מנגנון זה נקבע בסעיף 74(ד) כי לשם הכרעה בשאלה אם מדובר ב"חומר חקירה" שלנאשם יש זכות לעיין בו, בית המשפט מוסמך להורות לתביעה להעביר את החומר שבמחלוקת לעיונו של בית המשפט".

6. החוק אינו מגדיר "חומר חקירה" מהו. לסקירה מקיפה של הפסיקה אשר הגדירה את גבולותיו של "חומר חקירה" ראו: יעקב קדמי על סדר הדין הפלילים חלק שני (מהדורת 2003) עמ' 716 - 727. הכלל הרחב נקבע על ידי השופט בך בבג"צ 233/85 אל הוזייל נגד משטרת ישראל פ"ד לט (4) 129 (1985) ולפיו -

".... אין לפרש את המונח 'חומר חקירה' ... פירוש דווקני ומצמצם המגביל את תחולת הסעיף לחומר הראיות המתייחס אך ורק במישרין למעשה העבירה ...".
"חומר חקירה" הינו "...גם ראיות השייכות באופן הגיוני לפריפריה של האישום.... אולם, במסגרת השימוש בשיקול הדעת, כאמור, אין גם להפליג למרחקים ולכלול במונח של "חומר החקירה" ראיות, שהרלוואנטיות להן לתביעה הפלילית הנדונה היא רחוקה ושולית, ולא כל שכן אין להחיל ככלל את הוראות סעיף 74 האמור על חומר שולי שכזה, אשר בלאו הכי אינו יכול להיות קביל באותו משפט".

באותו מקרה ביקש הסנגור לעיין בתיקי חקירה אשר נוהלה גם נגד עד מדינה. הוא הדגיש כי שאלת המהימנות של עד התביעה המרכזי הינה אחת הנקודות החשובות במשפט, וטען כי תיקים אלה הינם חלק מ"חומר החקירה" שכן תוכנם עשוי לשכנע את בית המשפט כי עד המדינה אינו ראוי לאמון. השופט בך (אליו הצטרפו שאר שופטי המותב) קבע: כי דיני הראיות מאפשרים התקפה על אופיו של עד של הצד שכנגד במטרה להראות כי אינו ראוי לאמון.

בבש"פ 5425/01 אל חאק נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(5) 426, 429 (2001) נקבע כי המבחן להגשמת תכליתו של סעיף 74 לחסד"פ הינו מבחן הנגיעה של החומר לאישום - מבחן הרלוואנטיות. בהתאם לכך, "חומר חקירה" המצוי בידי התביעה או בשליטתה או חומר שצריך על-פי טיבו להימצא בשליטת התביעה, והוא קשור בקשר ישיר או עקיף לאישום ונוגע ליריעה הנפרסת במהלך המשפט הפלילי, יימסר לסניגור ובלבד שאין החומר חוסה תחת כנפי חיסיון בין בשל הפגיעה בזכות לפרטיות או בין בחיסיון מטעמים של אינטרס ציבורי המצדיק את חיסויו. חומר הנוגע לתקיפת מהימנות של עד עשוי להיות חלק מחומר חקירה, אלא אם כן הוא מרוחק מאוד מהעניין המתברר בבית המשפט ומצוי בשוליים הרחוקים של הרלוואנטיות.

בבש"פ 3099/08 אברהמי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 23.2.2009) (להלן: עניין אברהמי) הובהר כי שאלת הרלוואנטיות חובקת את פוטנציאל ההגנה של הנאשם, וכי הוא זכאי למלוא החומר הרלוואנטי כדי שיוכל להכין את הגנתו כראוי, ומניעת העברת חומר רלוואנטי עלולה לפגוע בפוטנציאל ההגנה שלו.

תמלול של קלטת - האם "חומר חקירה"

7. בית המשפט הבהיר כי מגיש קלטת מחויב בהגשת תמלולה לבית המשפט, כי "ראוי להקדיש משאבים לכך שהקלטות הנעשות בחקירה יוכלו אכן לשמש לתכלית", וכי על המדינה-המאשימה לשאת בעלויות הכרוכות בכך (ע"פ 8262/06 נגה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 30.7.2007); בש"פ 10465/06 הררי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 22.4.2007)). בתפח (מחוזי-ים) 550/08 מדינת ישראל נ' סיורי (פורסם בנבו, 7.4.2009) נקבע כי אמנם אין חובה כללית לתמלל את חומר החקירה המוקלט וכי תמלול אינו מהווה, בהכרח, חלק מחומר חקירה שחובה למסרו להגנה, אלא כלי עזר בלבד, אולם חומר הנמסר לסניגוריה חייב להיות בר הבנה לראייה ולשמיעה. באותו מקרה, בו נטען כי נמסרה קלטת קשה להבנה, הורה בית המשפט לתביעה לדאוג כי העדות שבקלטת תתומלל ללא דיחוי.

תיק חקירה - האם "חומר חקירה"

8. בעניין אברהמי נדונה השאלה האם זכאי נאשם לעיין בתיקי חקירה משטריים נפרדים מתיק החקירה שהוביל לאישום נגדו בעקבות תלונה של מתלונן, כאשר אלה נפתחו בעקבות תלונות אחרות של אותו מתלונן. נקבע כי כדי להכריע בשאלה זו נדרשת התייחסות לארבעה נושאים: (א) אי הימצאותו של החומר המבוקש בתיק החקירה שהובילה להגשת כתב האישום; (ב) המטרה שההגנה מבקשת לעשות בחומר; (ג) זכויות המתלוננת וצדדים שלישיים; (ד) נפקותו של חוק המרשם הפלילי ותקנות השבים, התשמ"א-1981 (להלן: חוק המרשם). באשר למטרה של קעקוע אמינות המתלוננת, נקבע כי זו שאלה רלוונטית כשלעצמה, ומידת הרלוונטיות תלויה בקרבת תיק החקירה שעיון בו מבוקש אל העניין המתברר בפני בית המשפט. צוין כי לעתים יבוא בגדרי "חומר חקירה" גם חומר ששימושו היחיד נוגע למהימנות המתלונן, וזאת אף כאשר לא ניתן להשתמש בחומר כראיה לסתירת עדותו של מתלונן. בית המשפט העיר כי תיקי חקירה שנסגרו, מבלי שהוגש בהם כתב אישום, אכן שונים מבחינות מסוימות מתיקי חקירה שהולידו כתבי אישום, אולם שוני זה אינו קונקלוסיבי.

עיון בתמלול ותיק החקירה - במקרה הנוכחי

9. בדיון במעמד המבקש ובאי כוח הצדדים שהתקיים היום מסר לעיוני בא-כוח המשיבה את דפי התמלול בכתב יד ואת תיק החקירה פל"א 89585/2014.

10. באשר לתמלול בכתב יד - נוכחתי כי מדובר ב-18 דפים ממוספרים, כתובים בכתב יד קריא ונושאים את חתימת רס"ב גל חוף, ובהם קיימת הפרדה בין דברי החשוד והמתלוננת. לא מצאתי הבדל בין צורת הגשת מסמך זה לבין הגשת הודעות ומזכרים, המוגשים כראיות בהליכים פליליים כדרך שגרה בכתב יד ובחתימת יוצרם. הדפסת התמלול בכתב יד לא תחשוף בפני בא-כוח המבקש מידע שאין בידיו כעת, ולא תמנע פגיעה בהגנת המבקש. אשר על כן, איני נעתר לבקשה להורות על הגשת התמלול כשהוא מודפס.

11. באשר לתיק החקירה - מעיון בתיק החקירה, ולאחר הפעלת השיקולים שנדונו בעניין אברהמי, נוכחתי כי הוא

כולל חומר חקירה רלוונטי, העוסק במערכת היחסים שבין המבקש למתלוננת, ועשוי להשליך על ההכרעה בכתב האישום נשוא התיק הנוכחי.

אשר על כן, הנני נעתר לבקשה בנוגע לתיק זה, ומורה למשיבה להמציא לבא-כוח המבקש מתוך תיק החקירה את העתקי ההודעות של המבקש, המתלוננת, ח ד, י ד, ע ד ו ע, והעימות שבוצע בין המבקש למתלוננת. אדגיש כי לא ראיתי הודעות נוספות, מעבר לאלה שפרטתי.

ניתנה היום, י"ז אדר תשע"ה, 08 מרץ 2015, בנוכחות באי-כוח
הצדדים.